

Kommunikáció és politika

A politikai kommunikáció lehetséges definíciói

3. lecke

Tanulási útmutató

- Lecke hossza: 9 dia
- Tartalom:
 - Politikai kommunikáció ma
 - Eredete
 - Úton napjaink politikai kommunikációja felé
 - A 20. századi politikai kommunikáció
- Áttekintésre szánt javasolt minimum időtartam: 30 perc
- Tanulásra szánt javasolt minimum időtartam: 1,5 óra
- A tananyag elsajátítását név- és fogalomtár segíti, emellett videólecke és önellenőrző kérdések egészítik ki ezt a leckét.
- A tanegység elsajátítására szánt javasolt minimum időtartam: 2 óra

Mi a politikai kommunikáció definíciója?

A politikai kommunikációnak nincs **egy** definíciója.

A politikai kommunikációnak *nincs egy mindent átható elmélete* (ún. master theory).

- A politikai kommunikáció több területet olvaszt magába, pl.:

Politikai retorika

Politikai hirdetés

Választási kommunikáció

Figyelemalapú politika

Információs politika

Médiahatás

Hírterjedés

Politikai ellenségképzés

Agenda-setting

Közvélemény-kutatás

Politikai tartalomelemzés

Információs politika

A politikai kommunikáció definíciós „bázisai”

A politikai kommunikáció, mint tér

- A legtágabb értelemben a politikai kommunikáció egyfajta tér, a társadalmi nyilvánosság egyik jellegzetes metszete, amelyen belül több kommunikációs színtér – így például közpolitikai színtér, pártpolitikai színtér – különíthető el.
- Ebben az értelmezésben tehát politikai kommunikáció ugyanazt jelenti, mint a politikai nyilvánosság (Bátori et al., 2005).
- Azaz a politikai kommunikáció a szabad *politikai nyilvánossággal* együtt jön létre.

• **Politikai kommunikáció = politikai nyilvánosság**

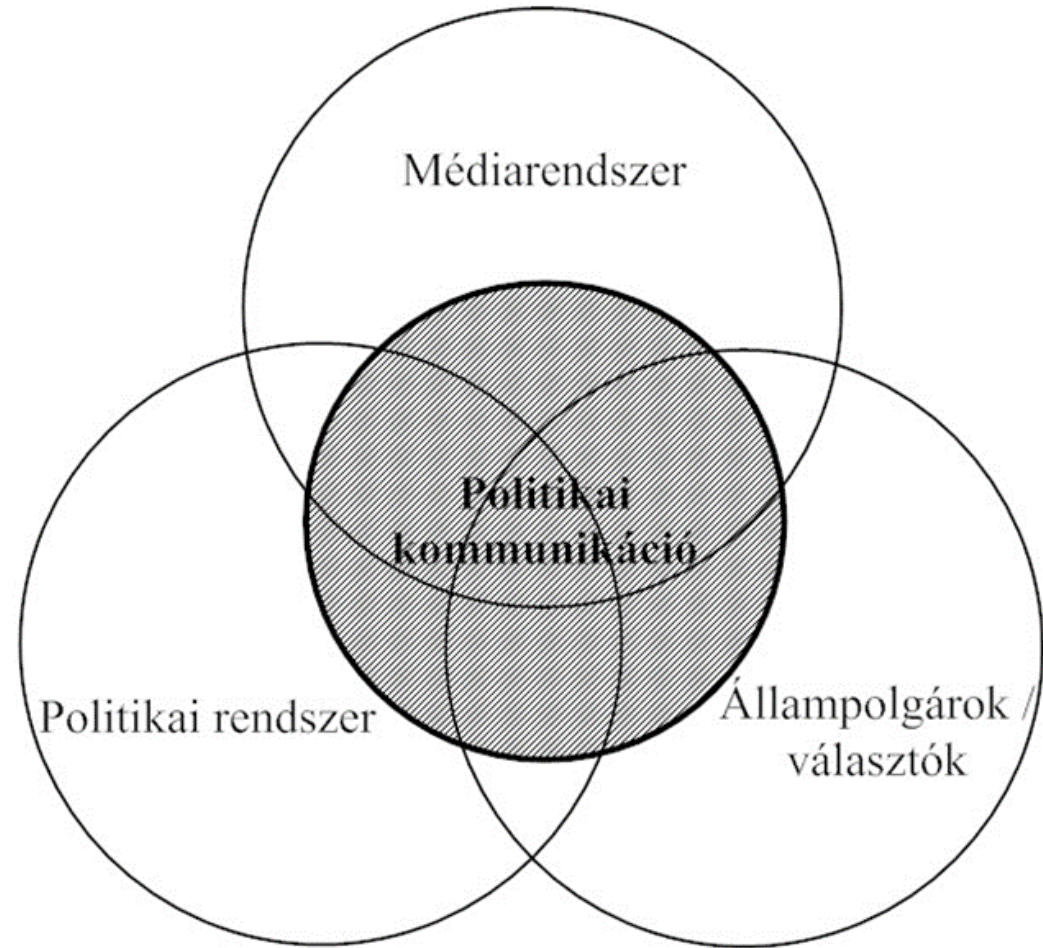

A politikai kommunikáció, mint folyamat

- A „legeurópaibb” megközelítés nem térnek vagy közegnek láttatja a politikai kommunikációt, hanem a nyilvánosság terében játszódó közlésfolyamatnak.
- *Ezek szerint a politikai kommunikáció a politikai szereplők, a média szereplői, valamint a választók által létrehozott politikai információk, tartalmak cseréje, kölcsönhatása (Mazzoleni, 2003).*
- Ebben a megközelítésben a politikai kommunikáció összetett jelenségvilága a kommunikáció legáltalánosabb, legegyszerűbb meghatározására vezethető vissza, azaz leírhatóvá válnak *a kommunikatív folyamatok alapelemei* (Shannon és Weaver legegyszerűbb kommunikációs modellje szerint ezek kibocsátó, befogadó, üzenet, csatorna).

A politikai kommunikáció, mint folyamat

- Gianpietro Mazzoleni alkotta meg a politikai kommunikáció nyilvánosság-dialógus modelljét (public-dialogue model).
- E modellben:
 - Azonosíthatók a politikai kommunikáció *szereplői*.
 - Láthatók a szereplők *viszonyai*.
 - Látható, hogy *nincs szükség mindig mindhárom szereplőre*, hogy politikai kommunikációról beszéljünk.
 - **Azaz nem minden politikai kommunikáció!**
 - Ugyanakkor *egy szereplő is létrehozhat politikai kommunikációt* (pl. frakcióülés, szerkesztőségi értekezlet, állampolgárok tüntetése.).

A politikai kommunikáció, mint folyamat

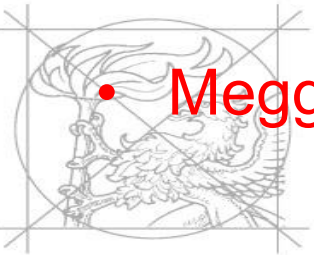
- Mazzoleni szerint a politikai kommunikáció demokratikus berendezkedésekben:
 - a hatalom forrása,
 - a politikai versengés tárgya,
 - a politikai erők közötti harc eszköze és ütközőhelye.
- Jacques Gerstlé viszont dimenziókban képzei el a folyamatot:
 - Pragmatikus dimenzió – interakció a kibocsátó és a befogadó között (meggyőzés, rábeszélés, tájékoztatás, meghódítás, uralkodás, irányítás, a tárgyalás).
 - Szimbolikus dimenzió – rítusok (pl. az egyetértés és a konfliktus rítusai).
 - Strukturális dimenzió – intézményi (mint amilyen a parlament és a közigazgatás), szervezeti (pártok), mediális és interperszonális csatornákon megy végbe.

A politikai kommunikáció, mint folyamat

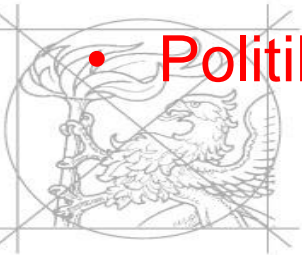
- Miből építkezik a politikai kommunikáció?
 - Politikai nyelv
 - Ami lehet konfliktusos és konszenzuális; cselekvést vagy értékelést válthat ki. ↓
 - Politikai diskurzus ↓
 - Politikai üzenet és tartalom
 - Kommunikációs csatornák (mert valamilyen csatorna mindig jelen lesz és a csatorna önmagában is befolyásolja a kommunikáció minőségét, mennyiségét.)

- **Meggyőzés és manipuláció**, mint szándék *jelen lesz a folyamatban!*

A politikai kommunikáció, mint eszköz

- A definíciók harmadik csoportjába azok az értelmezések kerülnek, amelyek szerint a politikai kommunikáció nem több mint a hatalom megtartására vagy megszerzésére irányuló kommunikatív politikai cselekvés.
 - Ezzel Max Weber politikaértelmezéséhez érünk, ami óhatatlanul instrumentalizálja a hatalommegtartást (vagy megszerzését).
 - Önmagában a politikai színtér vagy a folyamat nem tesz semmit sem politikai kommunikációvá.
 - Ez a legszűkebb értelmezés és egyben a „legamerikaiabb” felfogás.
- **Politikai kommunikáció = politikai marketing**

Más definíciók szerint

- Harold Lasswell szerint a politikai kommunikáció a hatalom nyelve.
 - Vegyük észre, hogy a propagandához igencsak hasonló meghatározást ad, ami nem meglepő, hiszen Lasswell a propaganda-analízisből indul.
- Brian McNair szerint a politikailag intencionált (szándékolt) aktusok a politikai kommunikáció részei. Részei: kibocsátók, befogadók, üzenet.
 - Eszerint McNair tudatos (szándékos) cselekedetnek definiálja.
- Doris Graber szerint nemcsak verbális aktusokat lehet politikai kommunikációnak tekinteni, hanem a nonverbális elemeket is.

Más definíciók szerint

- Bob Franklin szerint a politikai kommunikáció a média és a helyi, nemzeti, nemzetközi politikai rendszer közötti interakció. A következőkre fókuszál: a) a média politikai tartalmára; b) a szereplőkre és azokra akik részt vettek a tartalom megalkotásában; c) a politikai média tartalmának hatására, amelyet közönségre és/vagy a politika (policy) fejlődésére gyakorol; d) a politikai rendszernek a média rendszerére gyakorolt hatására; e) a média rendszernek a politika rendszerére gyakorolt hatására.
- A legegyszerűbb és egyben a legtartalmasabb definíciót *Steven Chaffee* adja, aki szerint a politikai kommunikáció

a kommunikáció szerepe a politikai folyamatokban, vagyis
role of communication in the political process.

(E mondat révén leírhatóvá és magyarázhatóvá válik a nyilvánosság-dialógus modell.

Próbálja meg Ön is elmagyarázni e definícióval a politikai kommunikációt, mint folyamatot!)

A tananyagról

- A tananyagban felhasznált képek online megtalálhatók és szabadon hozzáférhetők.
- A tananyag kizárólag oktatási célból készült.
- A tananyag a Szerző saját szellemi terméke, forrásként az adott tárgyhoz megjelölt kötelező és ajánlott irodalmi források kerültek felhasználásra.

**JELEN TANANYAG A SZEGEDI
TUDOMÁNYEGYETEMEN KÉSZÜLT AZ EURÓPAI UNIÓ
TÁMOGATÁSÁVAL.**

PROJEKT AZONOSÍTÓ: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE